

Desuden har væksten i udskrivningsgrundlaget pr. indbygger i perioden 1990-1998 været højere i landkommunerne end i bykommunerne. Udskrivningsgrundlaget pr. indbygger er således steget med 50,3 pct. i landkommunerne, mens det kun er steget med 39,2 pct. i bykommunerne.

En nærmere undersøgelse af den økonomiske udvikling viser bl.a., at den disponible indkomst pr. indbygger i 1995 lå 5-11 pct. under landsgennemsnittet i forskellige kommunegrupper på landet.

Men der er en tendens til, at indkomstforskellene indsnævres. I perioden 1980-1995 har kommunerne på landet således haft en højere gennemsnitlig årlig vækst i den disponible indkomst pr. indbygger end landet som helhed. Det gælder dog ikke for kommunerne på Vestlolland.

Herudover viser undersøgelsen, at i perioden 1984-1992 har udkantskommunerne og landbrugskommunerne haft en ringere udvikling i antal lokale arbejdspladser, beskæftigelse og indbyggertal end sammenlignelige kommuner, der bl.a. har samme indbyggertal, indkomstniveau og regionale placering.

Derimod har den disponible realindkomst pr. indbygger ikke udviklet sig markant anderledes i udkantskommunerne og landbrugskommunerne end i sammenlignelige kommuner.

Undersøgelsen viser endvidere, at der formentlig ikke er en udviklingsmæssig fordel ved at være en større kommune. Kommuner med mere end 30.000 indbyggere har således haft en relativt lille vækst i antal lokale arbejdspladser, beskæftigelse, indkomster og indbyggertal i perioden 1984-1992.

Desuden tyder undersøgelsen på, at bykommunernes vækst spredtes til oplandskommunerne. Det kan hænge sammen med, at befolkningen og virksomhederne generelt foretrækker at lokalisere sig i oplandskommunerne frem for i bykommunerne.

Alt i alt viser undersøgelsen derfor, at oplandskommuner kan opretholde deres økonomiske bæredygtighed – også selv om den lokale økonomiske aktivitet er relativt lav – hvis de ligger i nærheden af en bykommune i vækst.

2.3 Erhvervsudviklingen og den offentlige service

De primære erhverv – dvs. landbrug, gartneri, skovbrug, fiskeri m.v. og råstofudvinding – spiller ikke overraskende en større rolle for

beskæftigelsen i landkommunerne end i bykommunerne.

Fremstillingsvirksomhed og bygge- og anlægsvirksomhed m.v. har ligeledes større betydning for beskæftigelsen i landkommunerne end i bykommunerne, mens det omvendte gælder for serviceerhvervene og de offentlige tjenesteydelser.

Selv i landkommunerne var det dog kun 15 pct. af de beskæftigede, der arbejdede i de primære erhverv i 1996, mens hele 52 pct. af de beskæftigede arbejdede i serviceerhvervene og de offentlige tjenesteydelser.

Både i land- og bykommunerne er beskæftigelsen faldet inden for de primære erhverv siden 1985, mens der inden for serviceerhvervene og de offentlige tjenesteydelser har været en beskæftigelsesfremgang.

Det kommunale serviceniveau – der er målt på grundlag af kommunernes udgifter og udgiftsbehov – var i 1997 lavere i landkommunerne end i bykommunerne.

Det kommunale serviceniveau varierede en del mellem de enkelte landkommuner og bykommuner. Variationen var særligt udpræget blandt bykommunerne, bl.a. fordi bykommunerne i Hovedstadsregionen gennemgående havde et noget højere serviceniveau end de øvrige bykommuner.

3. STATUS OG NYE INDSATSOMRÅDER

3.1 Status for opfølgningen på Regeringens Landdistriktsredegørelse for 1997

Regeringen fremlagde i Landdistriktsredegørelsen for 1997 en række målrettede initiativer for landdistrikterne. Der er tale om en helhedsorienteret indsats, som bl.a. vedrører kommuner og amtskommuner, erhvervsudvikling, detailhandel, byfornyelse og forsøgsvirksomhed.

I det følgende beskrives status for opfølgningen på disse initiativer.

Kommunernes og amtskommunernes rolle i landdistrikterne

Kommunerne og amtskommunerne har et væsentligt ansvar for at fremme udviklingen i landdistrikterne, da de står for hovedparten af den offentlige service og planlægningen af de fysiske rammer på landet.

Indenrigsministeren samt formændene for Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen har på denne baggrund udsendt en